

blauwgrijze scherven en rood ongeglazuurd-, respectievelijk spaarzaam geglazuurd aardewerk, komt ook het bekende steengoed voor. De belangrijkste middeleeuwse vondst kwam uit de beerput van de donjon. De slopers hadden de noordwand van de put tot op de bodem weggebroken, maar tegen de zuidwand lag nog een ongestoorde mestlaag. In deze laag lagen op elkaar van boven naar beneden een grote gebroken Jacobakan van het gangbare type rond 1400, hieronder een beschadigd gedraaid beukehouten bakje en op de bodem juist onder het bakje een bronzen schaaltje, dat de tand des tijds verwonderlijk goed weerstaan heeft. De grote massa van het aardewerk dateert echter uit het laatste kwart van de zestiende-, de zeventiende- en het begin van de achttiende eeuw. De reden van het betrekkelijk weinig voorkomen van het middeleeuwse goed is tweërlei. In de eerste plaats zal het kasteel in deze periode slechts van tijd tot tijd bewoond zijn geweest door de eigenaren, de heren van Putten, wier zetel elders gevestigd was en in de tweede plaats is bij de grote verbouwing in het einde van de zestiende eeuw de gracht schoongemaakt, waarbij het oorspronkelijk middeleeuwse talud aan de voet van de muren weggegraven is, zodat het water tot aan het metselwerk kwam te staan. Voor die tijd heeft langs de muren een strook grond gelegen ter breedte van twee tot zes meter. Dit kon op drie plaatsen vastgesteld worden, nl. bij de keuken, de tuin en het voorpleintje bij de poort, waar het oorspronkelijk talud nog aanwezig is. Dat bij deze schoonmaak veel middeleeuws materiaal verdwenen is, staat vast.

Tenslotte moet opgemerkt worden dat de middeleeuwse bouwmeester van Valckensteijn een knap staaltje ingenieurswerk verricht heeft bij het funderen van het gebouw. De onderzijde van de fundering ligt nl. ongeveer twee meter onder de grondwaterstand. Deze muren rusten op houten vloeren van delen gemiddeld 8 cm dik bij een breedte van circa 35 cm. Deze delen rusten op dicht bij elkaar geslagen houten palen met een diameter van ongeveer 18 cm. Gezien het feit, dat er slechts weinig bouwnaden zijn, heeft men gewerkt in bouwputten met grote oppervlakten; voor de donjon bedraagt het oppervlak ongeveer 150 m². Men is er in geslaagd deze grote put droog te houden, mogelijk met behulp van tonmolens. De wanden van deze middeleeuwse bouwputten kwamen tijdens het onderzoek herhaaldelijk weer te voorschijn.

Alvorens ons bezig te houden met de oudste eigenaar van het